

3459 3die Beh. af Forfl. t. Finantsl. f. Finantsaaret fra 1ste April 1869 til 31te Marts 1870. 3460

forhindre det. Kan der komme noget Godt ud af det, ønsker ogsaa jeg, at det maa skee, og derfor vil jeg ikke sætte mig derimod. Seg vil bede de ærede Medlemmer at tænke alvorligt over dette. Børnene gaae med 14 Mars Alderen ud af Almueskolen, og det store Fleertal af dem maa ligestrax, steblikkelig efter Confirmationen arbejde strengt med legemlig Arbejde for at tjene deres Føde. Hvor kan man vente sig, at, ihvor nyttigt og gavnligt det, de have lært, end kan være, at de ene deraf kunne gaae ud i Livet som virkelig oplyste Mænd. Vil man, at vore Efterkommere, at vore Sønner skulle være anderledes og skulle med større Dygtighed end vi kunne indtage den Plads, det er os givet at indtage i vort Fædreland, i Folkerepresentationen og i mange andre vigtige Stillinger, som følge af Friheden, ja saa forbedre man kun Almueskolevæsenet saameget, man kan. Seg vil ønske de ærede Herrer Lykke dertil. Men glem ikke, at det alligevel først bliver efter Confirmationsalderen og i den mere udviklede Alder, at det kan blive til Noget med den virkelige Folkeoplysning. Det er først i den modnere Tid, at vi kunne vente, at vore Sønner levende og kraftigt ville kunne tilægne sig Noget. Men jeg haaber, at man ikke vil søge at tvinge denne Udvikling frem ad Lovgivningsveien. Kan det danske Folk ikke komme saavidt, at det faaer det Syn paa Sagen, at de, der have Gyde dertil, ville offere Noget paa deres Børn og saa gjøre, hvad de kunne, og ad Frivillighedens Veie gjøre det, da skeer det ikke ved at nedsætte Commissioner eller ved at give Love. Seg vil altsaa, som sagt, ikke være imod Bevillingen, men jeg har ikke kunnet tilbageholde min Mening i den Henseende, da det maa være de Herrer bekendt, at jeg har havt mine egne Grunde, hvorfor jeg ikke i denne Sag har kunnet følge mine Venner. Seg har ikke kunnet det, og det er det, jeg har sølt Trang til at udtale.

Fredrikssen: Uagtet min ærede Ven, som i dette Dieblif havde Ordet, til Slut-

ningen erklærede at ville stemme for det Forslag, som her foreligger, var der dog enkelte Uttringer i det varme Foredrag, han holdt, som jeg ikke vel kan forbigaae. Det ærede Medlem henlede til Slutningen Opmærksomheden paa, hvorledes det dog til Syvende og Sidst i høieste Grad kommer an paa og er nødvendigt at tye til den Alder, som ligger efter den almindelige Alder i Almueskolerne, naar man vil haabe at faae en bedre Udvikling. Seg skal her blot nævne det, som jeg hentydede til, da jeg paa de andre Forslagsstilleres Begne forelagde Forslaget om en parlamentarisk Commission, at en af de Tanker, der ogsaa for os Forslagsstillere er traadt allerstærkest frem, angik den ældre Ungdom, som man, forresten med den største Agtelse for Folkehøjskolerne, og om de end ville stige nok saameget i Tal, dog ikke kunde vente, vilde i sin Heelhed komme til disse Skoler. Blandt mange andre Spørgsmaal, der her ere gjorte gjældende, er der ogsaa dette, om det ikke skulde kunne lade sig gjøre at oprette en saadan Eftermiddagsskole for den modnere Ungdom uden altfor stor Beføstning. Det var den ene Bemærkning, jeg ønskede at gjøre. Der næst advarede det ærede Medlem imod at komme ind paa store Beføstninger og antydede, hvorledes store Reformere let kunde paalægge Communerne store Offre. Seg kan saameget mindre undlade at omtale dette, som jeg veed, at det er en Betænklichkeit, der gjør sig gjældende hos mange Medlemmer, og netop hos Medlemmer, som iøvrigt nære den meest levende Interesse for hele Undervisningsvæsenet. Men ogsaa her skal jeg forøvrigt indskrænke mig til at henvise til, hvad jeg allerede dengang gjorde gjældende, at netop eet af de Spørgsmaal, som nu paaatrange sig, snarere gif i Retning af Frihed og snarere gif i Retning af mindre Beføstning, det nemlig, om der ikke kunde være Grund til at nedsætte det tvungne Bidrag til Almueskolerne og istedetfor at lade de Forældre, der have Raad dertil, betale for deres Børn. Det er indlysende, at det er en ligefrem Nedsættelse af Bidragene, og at det dernæst er en Opfordring for de